

פרוטוקול מס' 34

מישיבת הוועדה לחינוך ותרבות שהתקיימה
ביום ד', ט"ז בתמוז תשי"ב - 9.7.1952
בשעה 8.40.

משתתפים:

- ש. פרסיץ - היו"ר
- מ. ארם
- ח. בוגר
- א. ברמן
- א. הכדמלי
- ס. כפרי
- ד. נצר
- י. סמילנסקי
- ר. צברי
- א. רזיאל-נאור
- א. דימלט

חסרים:

- מ. אונא
- א. מ. גניחובסקי
- א. דויטש
- מ. נורוק

מזמנים:

- פרופ' דינבורג - סר החינוך והתרבות
- פרופ' ריגר - מנהל מסד החינוך והתרבות
- מר ארנון - מטעם מסד החינוך והתרבות
- ד"ר לבנה - היועץ המשפטי של מסד החינוך והתרבות

מסלחת של הוועד המפקח של הזרם הכללי:

- מר ח. אריאב
- ד"ר לוין
- מר לוינגטון

מר סלמן - מנהל הסמינר בבית-הכרם.

סדר-היום:

- א. שאילתות ותשובות.
- ב. קבלת מסלחת של הוועד המפקח **צראט** של הזרם הכללי.
- ג. הדיון בתזכיר הסמינריסטים.
- ד. הצעות לסדר-היום.

=====

היו"ר, ש. פרסיץ:

פותחת את הישיבה.
אנו נפתח את הישיבה בשאלות.

א. דימלט:

מה גורל דיוננו בענין הקולנוע?

היו"ר, ש. פרסיץ:

אם תום עבודתנו העברנו את החומר
למשרד החינוך והתרבות בצדוף מכתב.
כן העברנו להם את הפרוטוקולים והסגנו את תשומת לבם להחלטותינו,
ובקשנו מהם להודיע לנו על הנעשה בקשר לכך. עד עתה טרם קבלנו
תשובה, ורשמתי לפני שיש לפנות שנית בענין זה למשרד החינוך והתרבות.

א. רזיאל-נאור:

בעתונות היתה ידיעה שהוגש מספט נגד
עיריית פתח-תקוה על אשר לקחה דמי
שירותים מ-7 - 10 ל"י, למרות שהחינוך הוא חינם. פסק-דין שיצא
אמר, שלעירייה לא היתה רשות לגבות תשלום זה. הייתי רוצה לדעת מה
יהיה גורל ההורים שסילמו סכומים אלה. אמנם רק אחד מן ההורים הגיש
את התביעה המשפטית. מה חושב משרד החינוך והתרבות לעשות להבא בקשר
לכך, כי החוק אוסר ליטול דמי שירותים.

מר ארנון:

באיסור חר מותר לעשות זאת.

ברצוני להשיב על שאלות שנסאלו
בשתי הישיבות. אשר לענין הרישום - היו שאלות אחדות בקשר לכך,
בקשר לקריית-שלום וללוד. אשר לקריית-שלום - באמת נעשה נסיון, כפי
שפסרו זאת מן הפיקוח-הכללי, להעמיד מספרות. אולם לאחר מכן לא
היתה כל תקלה. על כל פנים מצד הפיקוח הכללי אין קובלנות. גם לפי
תוצאות הרישום אפשר לראות, כי הענינים התנהלו כסדרם. אשר לענין
לוד - הגיעו קובלנות בקשר לביצוע החוק. בקרו במקום טר רישון
ופקידיו ושהם 3 ימים ועמדו על דרכי הרישום. היו פגיעות בכך מסוג
שהאנשים לא היו בקיאים בתקנות, הגיעו רק קובלנות מספר מהורים.
לפי הנוהג, קובלנות אלה צריכות להיות חתומות על ידי הקובל עצמו
והטחקה לביצוע חוק חינוך חובה מטעלת בכך. דבר זה נטטר לפיקוח בתי-
הספר הכלליים, ובפדה שתהיינה חלילות, הן תובאנה בפני המחלקה לביצוע
חוק חובה.

אשר לפצצה שהוטלה בבית החינוך שבפתח-
תקוה - עדיין לא נסתיים הבירור. יאלתי את מר ניב המפקח, הכללי על
בתי-הספר של זרם העובדים ומסרתי לו, כאילו ישנו עם סכסוך בקשר לנוער
העובד, וגם בעתונות הסתננו ידיעות מעין אלה, וכאילו יש עם ענין של
זרמים. אולם לפי שעה, כל הדברים אם בגדר השערות, וכל עוד לא נגמרה
החקירה אין להטיק מסקנות.

אשר לעזרה לסורים ומודות, ובפרט לסורי
הכיתות הנטונות בקשר לרכישת ציוד, זאת חל שנוי - הרי הוא לא לטובה,
כי הרכוש העומד לרשות המשרד מתבטא בטן של 50,000 ל"י, ואילו הצורך
בציוד זה הוא גדול ביותר והסחירים האמירו, ואין לסער סיבוב שינוי
לטובה.

ר. צברי:

כוונתי היתה לחומר והציוד אשר הסורות
קובות, והוא נמצא בשוק, אך עליהן לקבותו

בסחירים שחורים.

מר ארנון:

חליתי שהכוונה כאן, כי על משרד החינוך
והתרבות להגדיל את תמיכתו לסעיף זה,
כי ידוע לי שהיה קשה להשיג חומר לתפירה ובתי-הספר לא היו יכולים

טר ארנון:

להעסיק את התלמידות, בבתי-ספר לנערות עובדים לא היה מספיק חומר כדי להעסיק את התלמידים בשיעורים. קשה להניח להשגה יוטב המצב.

הי"ר ס. פרטיץ:

ברצוני להטב את תשומת לב משרד החינוך והתרבות וחברי הוועדה, כי למדינתנו אין אפשרות לקנות את החפצים הדרושים לבתי-ספר מסוגים ואחרים. אולם אם מתקבל חומר לבתי-ספר מסוג זה מארגונים מסוימים באמריקה, וחומר זה יש להעביר לבתי-ספר אלה כמתנת אותו ארגון - אין מסחררים את החומר ותובעים מכס רב מאותם הסאדיות הנשלחות לבתי-הספר המקצועיים. על משרד החינוך והתרבות להגיב במרץ על-כך ולעשות את הצעדים הדרושים על-מנת שישחררו את החומר הזה. אנו קבלנו שני בתי-ספר מסוגים גדולים, ושלחו לנו ספרים שונות, כדי שנוכל להעסיק את התלמידים. בהג-הספר המקצועיים קבלו ריבון משרד החינוך והתרבות ומשרד מסחר ותעסיה וכן הוכחות מסגרי ארצות הברית שחומר זה נשלח במטרה להעסקת התלמידים, ואין הם דורשים כסף עבור חומר זה. ובכל זאת זה 6 שבועות שאנו מטלמים דמי החשבה, כי איננו יכולים לשחרר את החומר. כן קבלנו סאדיות של נייר כסף בסביל הגנים ושלטנו מכס בטכונים אגדיים.

טר ארנון:

אשר לצמצום מספר הסטפנדיות לגונר בתי-הספר היסודיים - השנה העלה משרד החינוך והתרבות את מספרם מ-100 ל-500. לכן אי אפשר לומר שחל צמצום, להיפך, ישנה הרחבה גדולה והכוונה להגדיל כדי שנה בטנה את מספר הסטפנדיות. עד כה ניתנו הסטפנדיות רק לשם הקלה בלימוד. עתה אנו רוצים לעשות נסיון ולתת עזרה נוספת לקבלי הסטפנדיות בצורות שונות, התלמידים הגונרים את בתי הספר היסודיים, צריכים לעבור מרחקים גדולים, כדי להגיע לבית ספרם - תינתן להם עזרה כספית על חשבון הנסיעות האלה, כן תינתן עזרה לאלה אשר יהיו צדיכסם לגור מחוץ לביתם. השנה ייעשה הנסיון בקנה טידה מצוטצם. אולם הקוטי העיקרי הוא, מה הוא התלמיד הנזקק ביותר. בדרך כלל אנו מקבלים מבתי הספר הערכות כלליות והדברים אינם כה ברורים. אנו נצטרך לטפל בכך ולקבוע יסודות מוצקים יותר.

שאלתי היתה, כיצד מחלקים את 600 הסטפנדיות.

ד. צברי:

טר ארנון:

אשר לחלוקת הסטפנדיות - הן תינתנה רק לילדים מחוסרי אמצעים, ואלו בני האמידים יקבלו לא כסף אלא מכתבי עידוד. עד כה נתנו את הסטפנדיות לכל אלה שהצליחו בלימודים ללא כל קשר עם מצבם החוטרי של ההורים. השנה יקבלו את הסטפנדיות תלמידים של הורים מחוסרי אמצעים, אשר בשבילם הסכום של 70 ל"י יש בו כדי לעזור. יש לציין, כי מקציב זה קוצץ הסנה מאוד. אולם נשתדל לעזור לתלמידים מחוסרי אמצעים הרוצים להמשיך את לומדיהם בבתי ספר תיכוניים או מקצועיים.

כיצב נעשית בחירת המועמדים - מודיעים לבית-

הספר על הכנת רשימת התלמידים הטובים ביותר בכמה. אין שולחים את רשימת כל התלמידים אלא אחד לשכמה. בסוף שנת הלימודים נעונות בחינות לתלמידים אלה. הבחינות הן: בחיבור, חב"ך, חשבון. ודברי הימים. המחלקה רשאית לסנות מדי פעם בפעם את המקצועות. בבתי-ספר מהזרם של ה"מזרחי" נבאונים התלמידים בתלמוד במקום בחיבור. כן הדבר גם בזרם של אגודת ישראל. עד כה נטשנו הבחינות יומיים בשעות לפני הצהריים ואחרי הצהריים. ראינו מדבר זה הכביד על התלמידים והחלטנו לערוך שתי בחיורות לפני הצהריים ושתיים - אחר הצהריים. בצורה זו יקטן המאטץ מעומים התלמידים מחוץ למרכזי הבחינות. כן הגדלנו את מספר המקומות בהם מותר להיבחן. לפני כן מקומות אלה היו מרוכזים בקרוסלים, תל-אביב וחיפה. השנה הוספנו מקומות, ואפשר להיבחן ברחובות, בחדרה ועוד כדי להקל על התלמידים. לאחר גטר הבחינות, נמסרות העבודות

סד ארנון:

בכתב לפני בוחנים הבודקים את העבודות סבלי לדעת מאיזה בית-ספר אותו תלמיד ומה שמו. לאחר שהבוחנים פוסקים את תוצאות הבחינות, לוקחים את הסכומים של שני הבוחנים, ואותם התלמידים המקבלים את הציונים הטובים ביותר - הם הזוכים בטפלינדיה. לגבי תלמידים עולים חדשים קבענו דרגה נמוכה יותר, כי ברור שהם אינם יכולים להגיע לאותה דרגה של תלמידים ותיקים.

ד. צברי:

ברצוני להביע שאלה: לדעתי, יש להרים את הניבוי של עדות המזרח, בעיקר לגבי העולים החדשים, אבל לא רק לגבם, אלא לאותם הילדים שעדות המזרח הגרים בסכונות. אני מאמינה, כי ביחס טוב ובחינוך מתאים אפשר להעלות את הניבוי שלהם. על כן אני מביעה שאלה, כי בחלוקת הסטיפנדיות יתחשבו בדבר זה ויקציבו מספר סטיפנדיות לילדי עדות המזרח גם אם הם אינם מצטיינים ורואים ללמוד. שם לא כן אינני רואה שאנו עושים כשהו כדי לעזור לילדים אלה בשטח זה.

סד ארנון:

היו תביעות כאלה אפתי ספר שם לוסדים תלמידים שעדות המזרח, כלומר שהסטיפנדיות תחולקנה בין בתי הספר באופן שהתלמידים שהעדויות הולכות, יוכלו אף הם לזכות בסטיפנדיות, דבר זה הוא משובך, אולם אני ממסור הצעה זו, כי יש לדון בכך, אם כי לא חשבנו עדיין בכיוון זה.

אשר לטורים לקראת שנה הבאה, והצעתו של חבר הכנסת בוגד שמורה אחד ילמד שתי כאלות - הצעה זו אינה יכולה לפתור את השאלה אבל בבית ספר שודרג דבר זה לא ייתכן. אלה הם פלייטיבים, אבל אין לדאוג זאת כמתרון הבעיה. המצב הוא כה עגום, כי כל מה שאין עושים, אי אפשר להוסיף על זה. לפי החישובים יחסרו כ-2,000 טורים, הדבר בהתאם להערכת הזרמים. אם גם נניח שלא נדרשים 2,000 טורים, אלא 1,500, הרי על חשבון זה כמעט שאין לנו מקורות לקבלת טורים, פרט לדברים ארעיים. הסימנדיטים לא יגמרו השנה את לימודיהם. עד כה היו מוציאים את התלמידים לאחר שנת הלימודים הראשונה, והיינו מוכלים את היבול של היציה הבאה. עתה אי אפשר להמשיך בדרך זו ולהעמיד את המסרת הטורים רק על שנה אחת. גם הסד הכריז פעמים אחדות שלא יתיר הוצאת תלמידים לאחר שנת הלימודים הראשונה. בקורסים המקוצרים יש 500 טורים. למעשה, חלק מן הטורים האלה עמוק כבר בהוראה, כלומר מאותם 500 הטורים יסארו החצי או פחות מזה. הגולפנים מפסיקים את לימודיהם. לפי טעה נשאר רק 6 אלפנים והטה פסייטים את לימודיהם. יגמרו שם כ-166 טורים לכל הזרמים, טורים לחינוך הפיזי וטורים למלאכות. נניח לכל הטורים האלה ייכנסו לעבודה - הרי זה ייפה בית, הצבא אף הוא יגייס חלק מן הטורים שגמרו את הקורסים. אין בידינו הספדים המדוייקים, על כל פנים לא יהיו כל ויתורים בענין זה. ייתכן ופכל הקורסים המקוצרים גם יחד ייסארו לנו עשרות לא סרובות של טורים. נוסף לכך ישנם טורים שגמרו את שנתם ה-29, ובהתאם לבירור שהתקיים במשרד הבטחון בדבר מכסת גומרי בתי הספר התיכוניים הרוצים להיכנס לבית הסדר לטורים, הטכנים הצבא לתת לנו 250 תלמידים שייכנסו לבתי הסדר לטורים, עתה הם יגוייסו לצבא כפי שאמרתי, המצב הוא קשה מאד. ההצעות שהתמסנו בהם בשנים הקודמות היו פלייטיבים זמניים כמו: איסור על יציאת לחופשה. אולם לא מסדנו בכך, כי אותן הסורות לעזבו את העבודה, היו לעשות זאת סבלי לקבל סכתב הפתיר להם. זאת, כי בלאו הכי יקבלו אותן לעבודה. ישנו אמצעי חריף מאוד, ובשנה שעברה לא העיזה המחלקה לעשותו והוא - צמצום מספר היעות בכיתות.

היו"ר ע. פרטיץ:

אנו נצטרך/לשאלה זו בסדר יומה של
הוועדה.

ב. סבלת משלוח של הפיקוח הראשי על הזרם הכללי:

היו"ר ע. פרטיץ:

שר החינוך והתרבות כתב לי פתק שהוא
מפקט מאוד לנכח לישיבה זו. אמרתי לו,
כי הענין חסור, ואם הוא לא בא, אני מניחה שענינים דחופים מעין אלה
עבודה. אני מניחה שהענין ידוע לחברי הוועדה, מאחר שהובא לידיעת חברי
הוועדה מכתב שנתקבל מהפיקוח הכללי בקשר לבית החדש לסורים שבבית הכרם.

שר לוי:

רבותי, הענין הוא, כפי שנאמר, באמת
ענין חסור וחשוב. כל הענין אינו נעים
לי. הטריוואלי קטנים מדי, אולם הדברים שברצוני לומר הם בניגוד לרצוני
ודעתו. הענין לכשעצמו ידוע לכם והוא - הפקעת הסטינר בבית הכרם הסייך
לזרם הכללי והעברתו לסטינר שאיננו סייך לאף זרם, או אפשר לומר שהוא
מחוץ לכל זרם, או טעל לכל זרם, כלומר הוצאתו מרשותו של הזרם הכללי והעמדתו
לרשות הכלל הגדול. רעיון זה הועלה באופן קונקרטי על ידי פרופ' דינבורג.
הוא קרא לסטינר זה בסם - הסטינר המרכזי בירושלים שיהיה צמוד לאוניברסיטה.
הוא טרם הגיע למובנים ברורים ומסוייגים ואם הדבר ייחפך לחלק מהאוניברסיטה
ויהיה בסדר מבטחה. רעיון זה עבר כמה וכמה שלבים של עיון ודיון. בתחילה
תבעתי מפרופ' דינבורג שיציא את הדבר להתייעצות עם מנהלי הסטינר כדי לפני
היותו שר, היה הוא עצמו מנהל סטינר, וכל היושבים יודעים זאת. כלומר שעליו
להביא את הדבר לעיון ולחלופי דעות בין החברים. התקיימה ישיבה של מנהלי
הסטינרים ללא נוכחות השר. היחס בכללם לפי דבר זה היה שלילי בתכלית. לאחר
מכם היינו אצל שר החינוך והתרבות עצמו בלשכתו. הוא אמר לנו שהוא יקדים
לענין זה דיון פומבי רחב על ידי כלום מספוזיון שיהיה מוקדש לשאלה זו.
אנו אמנם חשבנו שדברים אלה צריכים להתברר בצומצם יותר. אולם הוא לא קיבל
את דעתנו, אך הבטיח שלא ייעשה דבר בניגוד לעמדה הכללית של הסימפוזיון.
התקיים סימפוזיון שהיה סקיף ומרובה באוכלוסים. מכל הגופים הסתתפו
בסימפוזיון זה, ולא היתה אף דעה חובנית אחת מסת. ברור שאין לדבר על הסכמה
מצד הזרם הדתי על שני פלגיו שאמרו. לדבר זה. יקום ולא יהיה. אשר לזרם
העובדים, אשר אף הוא מורכב משני פלגים האחד - מפלגת פועלי ארץ-ישראל והשני -
מפלגת הפועלים המאוחדת, הרי מפלגת הפועלים המאוחדת הטיבה בסלילה מוחלטת
הגיון האחר אף הוא התחייב בהסתייגות רבה כחוק. לאם הסטינר הסתוכנן הזה
ילך בדרך הרצויה לו, יהיה סוכן לקבלו - כך בערך אמר שר ניב. מכל מקום
ידוע לי, כי היחס אינו חיובי ומסוייג באפלי הטתיגויות. כטובן שאין לדבר
על יחסו של הזרם הכללי לענין זה, כי הוא מתנגד לכך בחריפות. מכל הגופים,
לא נמצא אף גוף אחד שקם ואמר: אנו מחייבים דבר זה. יוצא איפוא, כי בהתאם
להבטחת השר עצמו, לא היה צריך לגשת להקיים דבר זה. אף-על-פי-כן אנו שומעים,
כי הוא עומד על כך בכל חוקף ורוצה להקים סטינר מעין זה. בענין זה יכולים
להיות שני מושגים שיש לעמוד עליהם והם: א) המושג הרעיוני, כלומר אם
יש לחייב או לסלול זאת. ב) המושג הסטטותי - הפרוצדוראלי.

אשר למושג הרעיוני - אקדים לכך
רק מספטים אחדים. אנו שוללים דבר זה מכמה בחינות. אטיב לעשות אם אמר,
כי דעתי כוללת גם את דעת חברי והיא, שאיננו מבינים את כל החידוש הזה ומה
הוא בא לתת, איננו רואים כיצד אפשר להשיג זאת, ואיננו מופקים כיצד הדבר
ייעשה מבלי שהוא יפגע בכל שאר המוסדות הסטטליים בתפקיד זה. אנו יודעים
שישנו כמה וכמה פגישות במוסדות להכשרת סורים. פגישות אלה דורשות תיקון.
על כן, במקום שנקדים כח וסוף לתיקון המוסדות הקיימים ולעשותם לסלפים יותר
ומסוכללים יותר, רוצים להקים מוסד נוסף. מתוך כך, לשארנו הסטינרים הקיימים
במצבם הנוכחי שאיננו אידיאלי - כי אין שום דבר אידיאלי - וגולי עוד
יוזנחו על ידי סידור זה במדרגה גבוהה יותר. כן איננו רואים אפשרות כיצד
ייעשה דבר זה וכיצד הוא יוגשם - הרי אנו רואים בכך תוצאות מזיקות לענין
זה. לדעתנו אין זה מספיק לקרוא לסטינר זה במס. מפואר - בית מדרש מרכזי
לסורים, אלא הוא צריך להיות מרכזי לפי מהותו, טבעו ותוכנו. אולם כאן
איננו רואים שנין יבואו כוחות נוספים, ואיננו יודעים מהם הטעלות הגדולות

סר לוין:

המיוזמות שיתנו יסוד וזכות למוסד זה שיוקם להיקרא בשם בית הסדר המרכזי לסורים. בניה, שירוכוזו כאן הכוחות הטובים שבהוראה, הרי ברור שתהיה כאן הלבחה במקום אחד על יסוד הפחתה במקום אחר, ובעיקר אם יוציאו את הסורים המעולים ואת הכוחות החינוכיים הלוגיים ביותר ויסקיעו אותם במוסד זה, הרי זה מוריד מיד את הרמה במוסדות הקיימים. אותם הסחנכים המעולים יעלו צדדים לירושלים לבית הסדר המרכזי, ובמקום לומר לסטיוברים הקיימים שיסקרו על העלאת הרמה הם ירדו והדבר יפגע בסטיבר, הדבר גורם לי כאב לב. אלו היתה האוניברסיטה יסוד מוצק בסרילנו וכתובת לכל הכוחות המעולים, ואם מוסד זה יהיה ניזון מהאוניברסיטה - נחא. אבל המצב, לצערי, אינו כזה כלל וכלל. אינני מדבר על האוניברסיטה, היא איננה שייכת לנו. אולם אני מדבר על המחלקה לחינוך של האוניברסיטה, הרי לצערנו הגדול אין למחלקה זו הכוחות המתאימים כדי לקיים את עצמה, ועל אחת כמה וכמה שהיא אינה יכולה לפרנס מיטתו אחר - דברים אלה הם גלויים. כיום אין באוניברסיטה מורה לפסיכולוגיה מתאים, ופרופ' ריגר רובו וכולו מסור למידת החינוך והתרבות, ואינו יכול לעמוד בפני העול הזה. אינני בא להעריך את האישים הכלמדיים שם, אף-על-פי שגם לדבר זה יש כאן מקום. עתה באים לדלות סורים למוסד מרכזי זה שיהיה ראש לכל הסטיוברים. אולם גם המחלקה לחינוך של האוניברסיטה היא עצמה זקוקה לכוחות רבים. ברור, כי ההווה הוא אכזרי, וכאשר הוא אינו מספק - מתחילים לחלום שיביאו אנשים גדולים מכל קצווי תבל, אנשי שם מפורסמים - ואז יהיה טוב. אולם שותר לו לאדם להיות אפיקורס. כי אין סטוריים לבוא אלינו אישים גדולים ובעלי שם, ואולי ישאר הכל כפי שהוא עתה. אולי תהיה תשובות קטנה, אך יהיה גם גרעון, ולדעתי, יהיה עוד גרוע מזה, אם כי כבר לא ייתכן גרוע מזה. כסובן שלא אסעה את כל התוכן. מכל מקום, אם אנו נוציא ממקום אחד את הכוחות המעולים, הרי נרוקן אותו מקום. חבר מטפלת הפועלים המאוחדת שאל שאלה קשה וטרה. כתוצאה מכבוד זה יהיו שני טובי סורים, יחסנים ואחרים - סורים מן הסורה ופשוטי העם. גוטרי סטיבר זה יהיו בעלי מעמד גבוה יותר, דבר זה יגורר מטילא את דרגתם של גוטרי שאר הסטיוברים - זהו בוז. ברור שפרופ' ריגר ופרופ' דינבורג יודעים היטב את הענין, כי הם הכינוהו. אולם אנו יודעים מהו סטיבר, עם כל פרטת הסתעפות הסעיפים של הכשרת סורים, הכשרה לזמרה, סלאמת-יד ועוד - כל אלה יסתופפו על כך מדבר זה נכנס למטרת האוניברסיטאום, כלומר מערבבים פה בשנינו סינו. יכולים להיות מקצועות בודדים שאפילו לקבל הרצאות באוניברסיטה, הן זו מטלכה בפני עצמה שיש לה הסתעפויות שונות. על כן איננו רואים כיצד דבר זה ניתן להגשמה, זוהי מחשבה סרפסטת עד מאוד ולא תחישב ולא תתגשם. אסתפק בדבריה אלה בקשר לחלק הרעיוני.

עמה אני עובר לחלק הסמכותי-פרוצדוראלי. תחילה חשבו, על כל פנים אנו חשבנו ואולי בטעות חשבנו זאת, כי כל הסטיוברים האמתיים לירושלים יתבטלו וימצאו את קינם בסטיבר מרכזי עליון שיקום לירושלים. אולם הדבר שנעשה עתה הוא שונה לגמרי. קיים סטיבר ידוע ומפורסם בעל זכויות. יושב כאן איתנו סר מלסן, מנהל הסטיבר של הזרם הכללי. הזרם הכללי הוא שטיבה את המנהל בסטיבר זה, כי הזרם הוא שפסנה את המנהלים ואת הסורים, ורק לאחר זאת בא הדבר לאישור. אולם סינוי סורים ומנהלים נמצא בסמכותו של החעד המפקח של כל זרם. סטיבר זה, הוא עובדה קיימת, הוא שייך לזרם הכללי. אינני צריך להסביר כאן, כי הדבר טובן טאלין, שלכל זרם ישנם רעיונות שכלו ויש לו יסודות המיוזמים לו. כידוע לכם סטיבר זה הוקם על ידי סר דוד ילין ז"ל, אשר נסע לאטריקה והביא את הסטיוברים הדרושים לסטיבר זה. ס"כ הוקם הסטיבר, אם כי הוא מטתנה ומשתפר. אולם כל אשר נעשה בתוך סטיבר זה וסביבו היה בשביל הזרם הכללי. כן הדבר לגבי הסטיבר של זרם ה"מזרחי" אשר ד"ר כאבלנצ'ון הוא מנהלו והוא שייך לזרם הדתי. אינני יודע עד כמה הוא קנין הציבור מבחינה יורידית. על כן, אם רוצים כיום להעביר את הסטיבר הזה, ולו גם באיזה שהיה צורה ולהפכו לסטיבר אחר - הדברים אינם ברורים לי, כי הדבר הולך ונעשה בתוך ערפל. אם רוצים להעביר את הסטיבר הזה לשימופה של האוניברסיטה ולהדרכתה, אינני יודע איזה טרסין לקבוע לכך ועל הוועד המפקח על הזרם הכללי לבוא ולערער על-כך. אינני יודע אם ישנם כאן יסודות יורידיים, אך יסודות ציבוריים

ט. לויין :

ישנם כאן ללא ספק. זהו נכס של הזרם הכללי, המסינר כולו על איודו, הרוחני ועל הרכוש יבנו. אט הצלחתי להשיג כספים הרייחם במייל סטינר זה ואין הכספים שייכים לי, הכספים ניתנו למוסד ולפענו. על-כן לדעתי, זהו א'-ב', והכל יודעים ומוסד זה שייך לזרם הכללי ודינו כדין מוסד של כל זרם אחר. לפני כן היה אותו מקרה בקיר לבית-ספר "גאוליס" ובית המספס העליון אשר להחזירו לזרם הכללי. עתה אני מדבר כבט-כוח הוועד המפקח של הזרם הכללי ולצדדי בשלחתי לכלא חובה בלתי נעטה. לדעתי, אין ספק שהמסינר שייך לזרם הכללי ואין לקחת את רכושו כרוש בטור על סנת שיטלת תפקיד אחר, ולצדגם בעלה יותר. האם חברי הוועדה אינם יודעים מי היה דוד ילין ז"ל, ומה היתה דמותו בחייו - הוא היה צינני כללי ובודאי לא חלם חלומות רעים כמלה. אני מבקש אלפי סליחות, אולם נאמר כאן שסטינר זה יהיה צמוד למחלקה לחינוך של האוניברסיטה, ואני מוכרח לציין, כי ראש המחלקה לחינוך הוא פרופ' סימון, אשר כל הכבוד לו, אבל אנו חולקים על דעתו, ואין מחשבותיו - מחשבותינו - ולא דרכיו - דרכינו. איננו רוצים בכל השפעה על הסורים, כאשר אנו סודרים סעורים אוניברסיטאיים או ימי עיון - אנו עוררים על מוטב זה. אך בדרך כלל איננו רוצים בכך, זה זכותו של הוועד המפקח של כל זרם, ובעיקר כאשר המדובר הוא על סדרי מורים ומנהלים, כי הוועד המפקח הוא הקובע את דמותו של הזרם, והמורים שיבואו למוסדו של אותו זרם - יתאימו לזרם. לא ייתכן שסטינר הקיבוצים יקבל מורים מזרם "נגודת ישראל", כי התלמיד המתחנך במוסד זה יש להשרות עליו כרוח אותו זרם. אולם טעמי הדבר שהזרם הכללי לא ירצה לקבל את השפעתו של פרופ' סימון כמורה למורים. גם הסתדרות המורים חושבת כך. באוניברסיטה אמנם יש לו מקום, כי היא פנויה על חופש דעות. אם סטינר זה הוא כללי עקב הלך, הרעיונות שלו - אין איש יכול לומר, כי על סטינר זה לפתוח את דלתו לרוחה וכל מי שיש לו רשות - יבוא לכאן.

פכל הבחינות המלה יש רשות לזרם הכללי להגן על זכותו ולומר לשר שיטיר את ידו מן הרכוש החשוב הנמצא ברשותו של הזרם הכללי. אני חוזר ופדגיש, כי אינני יודע אם כך הוא הטעם שבחינה יורידית. אולם שבחינה ציבורית - יש לנו הרשות לכך. אני תובע כלם הוועד המפקח של הזרם הכללי, כי הוועדה לחינוך ותרבות תישמר על יחס ציבורי ביחס לרכושו של זרם זה.

ח. אריאב :

קטונתי מלהתחרות במורי ורבי בהסברתו למלה זו. לא מכנס כלל לבעיה זו, ואינני מנסה לשבח את מפעלו של שר החינוך והתרבות הרואה להקים סטינר מרכזי. אולם ברצוני להוסיף מספר מלים בקשר עם פניעה בזרם הכללי אם לקיאתו של המסינר הזה מידי הזרם הכללי והעברתו ל"אל-זרמי". אינני יודע אם ידוע לכם, מכל מקום, תמיד הייתי בעד חינוך אחיד בעל שני גוונים: גוון כללי וגוון דתי ומתפלל לאותו יום בו יגשים שר החינוך והתרבות מטרה זו שאליה חתרנו כל הזמן. בית הספר הכללי שנוסד בכלליותו יהווה מבן פינה לאותו בית-ספר אחיד מהגוון הכללי. לדאבוני הגדול, קיימים ביום 4 זרמים, ולטעמי, 5 זרמים: כללי, מזרחי, נגודת ישראל, עובדים, ואל-זרמי. מאחר שקיימים בתי ספר מכל הזרמים המלה, קיימים גם סטינרים כמלה. עתה רוצים להעביר סטינר מהזרם הכללי לזרם "אל-זרמי". אם רוצים לעשות זאת הרי יעשו זאת על חשבון הזרם הכללי. ידוע לי ששר החינוך והתרבות בהיותו מנהל המסינר הקדיש מרץ רב לסטינר הכללי. אני מקוה שהוא הדריך את המסינר בהתאם לרוח. מיסדה, ועל ידי כך הוא לא הפך לרכושו של האיש דינבורג, או השר. על כן צריכה להיות סמכות מיוחדת למדע פרטי, או לשר, כדי להפיק מוסד טבעלות אחת לבעלות אחרת. לו היה זה רכושו הפרטי של פרופ' דינבורג, הרי הוא יכול לעשות ברכושו כרצונו. ידועים לי אישים דגולים רבים, כמו שר החינוך והתרבות שהשקיעו מתכנת והובט במוסד מסויים, וחושבים את אותו מוסד כמוסד פרטי שלהם, ובכל זאת טעו לא יעזו לעשות במוסד זה, מלה דברים טובים, ואני מניח שאין זה בכוחו של השר. אולם אט שר החינוך והתרבות י

א. אריה:

לעלות זאת על יסוד סמכות חוקית, הרי נכון אמר סר לוין, כי אין זה רבול בטוב. לו היה זה רבול בטוב, הרי יכול היה סר החינוך והתרבות לפנות לאפוסטרופוט, שכל מקום אין זה בטוב. אני עז לכך, כי סמינר זה מראשית ייסודו שיין לזרם הכללי, כמו הקמת המדינה, המסיכה המדינה, לדאבוני, בטת הזרמים. מתוך כך חזבו תמיד סמינר זה כסמינר של הזרם הכללי, כשם לבית הספר לבקריט טוצקין, עוד לפני הקמת המדינה, היה בית-ספר אל-זרמי. כן היה הדבר לגבי בית הספר הויאלי בחיפה שאינו שיין לאישה שהוא זרם-והכירו בדבר זה, כלומר ישנם בתי ספר הנחשבים אל-זרמיים. לדאבוני, כל עוד קיימת יציאת הזרמים, קיימת אוטונומיה של הוועד המפקח של הזרמים - מי יתן ויבטלו דברים אלה, אבל כל עוד הזרמים קיימים, לא ייתכן שתהיה סמכות חוקית לשר החינוך והתרבות תחת מוסד על בניינו, על תכנון ולהעבירו לזרם אחר, או למשהו אחר. היה כבר מקרה, אשר הוזכר אותו סר לוין בקשר לבית הספר הכללי, גאולים. צותה שעה התחננתי לפני סר רמז ז"ל לבל יעשה זאת, כי זהו מעשה בלתי חוקי. הסמכות רבות אם להגיש צו על תנאי, אולם נאלצתי לעשות זאת. בית הדין העליון הוציא פסק דין מפורש, כי המוסד הזה שיין לזרם הכללי ואין להפקיעו. אני מטובע שאותה סידת צדק קיימת גם לגבי מקרה זה.

בית הספר הכללי הזה, הסמינר שבבית הכרם חינך מורים רבים לכל הזרמים, וזו אולי היתה גאוונתנו, שיש לנו סמינרים כאלה. אולם כל עוד לא הצלחנו להנהיג, שיטת חינוך אחיד, לבטל את הזרמים ולהפוך את כל הסמינרים לסמינר אחד - כל עוד לא עשיתם זאת, אין לכם דעות חוקית-טוטריט לקחת דווקא מוסד זה מהזרם הכללי ולהעבירו לסמכות אחרת. אינני רוצה להכנס לכל הבעיה אם האוניברסיטה מוכשרת לכך או לא, אין זה מענייני. נניח, שהיא מוכשרת לכך מאוד, אבל לא מסוג תקח את המוסד, אם ברצונכם לעשות דבר כזה, בטלו את כל הסמינרים האחרים והקיסו סמינר אחד, אבל לפגוע בסמינר זה, אולי כיום שהוא הטוב ביותר, וטוב שהוא בטוב. של הזרם הכללי, שהוא לדאבוני הגדול קצת נרדף עתה, קצת אינו טוב על-ידי משרד החינוך והתרבות. על-כן אני מבקש משרד החינוך והתרבות הסר ידך מטעמה זה, אשר הוא בלתי צודק ובלתי חוקי. אני מבקש מן הוועדה לחינוך ותרבות, עזרו לי בדאגה ובתביעה לכל ייכסל השר בשליחותו ולא יכשיל את המדינה במעשה בלתי חוקי, כי אם לא נאלץ כאן, יהיה עלינו להופיע בפרום טכובד מאוד של המדינה - פורום מטפטי. על-כן אני חוזר ומבקש משרד החינוך והתרבות להעביר את הגזירה והגזילה בית-הספר הכללי.

א. ריטלט: ברצוני לומר ל את סר טלמן, מה דעתו לגבי תכנית השר בקשר לסמינר זה.

סר טלמן: אמור להורג דין בפני רבותי. אשר לשאלה שהתעוררה עד כה, סבור אני, שבית המדרש לסוריים גרס רעיון הכלליות לעומק, אולי גם לפוטוט. היה זה בית מדרש לכלל ישראל בטובן הטוב. הסוריים בבית המדרש הזה שייכים למפלגות הסונות, הם בעלי השקפות עולם שונות, ואפשר לכצוא שם סוריים מ-אגודת-ישראל, וסוריים חופשיים הטתיכיים למפלגות שטאליות. לשמחתי, דבר זה לא גרם לחלופי דברים חריפים. גם קהל התלמידים הוא מגוון. באים תלמידים מהם חברי קבוצים, ולא מעטים הם בני החרדים, ואפילו אנשי ה-אגודה. מפליא ומטוט ביותר הוא שכל הזרמים מבקשים סוריים מהמוסד שלנו, וייתכן שחלק גדול מן הסוריים עובדים בזרמים יוצאים, ולאן דווקא בזרם הכללי - זה מבחינת התוכן.

אשר לארגון - אין לי כל ספק שהקשר הארגוני הוא עם הזרם הכללי. גם כאשר אני בתמינתי לטנהל המוסד כדופ' דינבורג ניהל את המשא-ומתן בקשר לכך, הרי היננים שייצגו את הצי הזה הצד היו מהוועד המפקח של הזרם הכללי, מאז אני עובד ומטפס עם בהנהלה. אני בא במגע עם הוועד המקומי הראשי על בתי הספר הכלליים אשר בלעדס אין סמנטי סוריים. לפיכך הדבר הוא מעל לכל ספק, כי בית מדרש זה

כר סלמן:

בימי קיום הטרינה היה בית סדר כללי. במבקשתי לחוות דעה בקשר לכך.
אני מגיע כאן את דעתי הפרטית והיא אינה מחייבת את המשרד, ואפילו
לא את כל הסורים.

אני מטיל ספק אם התכנית לעד החינוך

והתרבות ומשרד החינוך והתרבות יזומים אותה מתאימה לצרכי הארץ וצרכי
הזמן. עד היום אני טהסט את הדרך בה עומדים להגשים תכנית זו - רצויה.
אין ספק שהאידיאה הזו, לתת חינוך אוניברסיטאי, חינוך אקדמי לסורים
עממיים התפשטה ביחוד בעולם המערבי. הגיעו שם לחשיבות חשובה למדי,
ובעיקר בארצות הברית ובאנגליה. אבל אין ספק שהתנאים החברתיים וביחוד
התרבותיים, טובים אצלנו במקור מאוד, וספק גדול הוא אם כותר לקחת
אידיאה שנתגשמה מצליחה בטקנות אחרים ולהעבירה אלינו ללא בדיקה וללא
חקירה. בסדה שאני מכיר את המצב בבית-הספר העממי, הרי המטבר העיקרי
לא התחולל בטח האינטלקטואלי, אלא דווקא בטח סוסרי-ציבורי. הסורים שגמרו
את הסמינרים הגדולים בארץ, אמנם הסכלתם אינה מלאה, ורמתם האינטלקטואלית אינה
גבוהה ביותר, על-כל פנים לא זהו הגורם למטבר. ייתכן ובבית-הספר
העממי מסתקפות במקצת אותן הצרות שאנו עדים להן בציבור כולו, כי אין
מסירות מלאה לעבודה החינוכית, אין נטייה להתנדבות מאותו סוג שהיינו
רגילים לה, והסורים עושים את עבודתם, רק מצוות חינוך סלופדה. הסורים
אינם מתפסדים בכל נפשם. יתר על-כן, בשיכוני העולים ובמחנות העולים
העבודה החינוכית היא סטוג זה. הייתי אומר, כי זהו המטבר הציבורי-סוסרי.
דוטני, כי האוניברסיטה בשיטת הלימודים שלה, בדרכי עבודתה והסקפתה על
המחקר, לא בנקל תוכל להתגבר על הקשיים האלה, אין לי ספק שהמחינה,
בשיטתו החינוכית ובדרכי עבודתו, במתן עצה בין אם לחניך או למחנך, יכולה
להלחם בטכסוליה אלה ולהשפיע על השינוי הצעירה העתידה להיות מחנכת.
לדעתי, דרוש חריט עטוק בקרב המחנכים הצעירים, כדי שיהפכו לחלוצי החינוך
ויהיו סוכידיים לכתוב פואימה פדגוגית בטעמה גם בישראל. אינני שולל את
הערך הסוסרי הגדול של האוניברסיטה. אין לי ספק, כי רבים מן המלמידים הם
בעלי גובה סוסרי כדי למלא תפקידי גדולים בחיי הציבור, גם בקרב מלמידי
האוניברסיטה. אבל כל שיטת העבודה שעיקרה סט מחקר, האוניברסיטה פחות
מוכשרת ^{לחנך} אישיות המחנכים מאשר הסמינרים המקובלים. הסמינר שלנו ניקרא
בסט - אקדמיה פדגוגית, כי אנו מקבלים מלמידי רק לאחר בחינות בגרות
ועליהם ללמוד שנתיים נוספות - דבר זה הוא החשוב ביותר וטקובל בארצות
סורח אירופה. אולם עצם השאלה, אם להדגיש את ערך המחקר בחינוך ולתלות
את כל התקלות בסיפור המצב האינטלקטואלי - דבר זה נראה לי כסוסל בספק,
ועוד יותר נראה לי ספוקפק ואפילו ססוכן - הדרך שבה עומדים לבצע ענין זה.
אינני סבור שאפשר להרכיב אידיאה ללא חקירה מדוכה וללא בחירה יסודית,
ובעיקר במבאי הארץ. המעבר באנגליה מן סמינרים רגילים לסטה אוניברסיטאית
לא באה בפסטות, אלא קדמה לכך חקירה של אחת הוועדות הגדולות, בריחוף
הציבור הגדול במסך שנים רבות, אם כי אנו דוכסיי כבוד ואיסון גם לשר
החינוך והתרבות, וגם למנהל משרד החינוך והתרבות - שניהם מעורים בחינוך
ויודעים את המצב, לדעתי, לא ביקורת ציבורית ללא חקירה ציבורית סיוחדת
אין אפשרות להכניס שינויים כה טרחיקי לכת. נוסף לכך, דוטני, שטרם
הוכשרו הכלים די צרכם, כי דבר זה דורש הכנה מדוכה. אפשר להכריז על
ספעל גדול, כי גם האוניברסיטה של פרנקפורט, קמה אולי ביוס אחד, אבל
שנים רבות עברו סוסדות טובים בהכנת כל הכלים לכך. אולם פה אצלנו,
לא נוסף דבר, לא הונחו היסודות לאיזה שהוא בסיס, לא מוקנו בת-ספר
דוגמאיים ורוצים להתחיל את הבניה מן הגג, בכך יטנה סכנה גדולה בכל
חיי ציבור, ולא כל שכן בחינוך. אינני יכול להסתלק מן הרוטט, כי עיקר
העבודה החינוכית היא רציפות, התלהבות טקטה, מסירות ממדת ולא נסיונות
בלתי פוסקים, כי כל חינוך אמיתי דורש אידיאה אחת גדולה וועשים רבים קסנים
טובים ויפים, כי הפעמים הקטני. בטח החינוך קובעים את דמותו של החינוך.
לכן נראה לי, כי חשוב יותר פיתוח השליטה החינוכית הקיימת מאשר חילוגים
רבים. ונוסף לכך, נראה לי, כי התכנית למוסד חדש זה אינה מעובדת למדי.
לסט ביצוע הדברים אין צורך להכין את כל הכלים, כי בתהליך הביצוע נוספים
דברים רבים. אבל את העיקר, את הקו היסודי יש להציג. לי יש רוטט שהקו
היסודי, התכניות העיקריות למעבר זה, אינן ברורות למדי. הפזיזות אינה
ברעיון, אלא בהנחות יסוד, בבניה הראשונה.

סד טלטון:

איננו עומדי לעשות נסיון זה בהלל רשק, ולא
עומד להתחיל פוסד, אחד מן הגדולים ותחתיקים בארץ. אוקרים, כי אין הורסים
בית-כנסת ישן טרם שנכנת בית כנסת חדש במלימותו. נדמה לי, כי צריך היה
לחשוב רבות, לחקור ולעבד תכניות עד אשר אותו המפעל הגדול יוקם. לדעתי,
איננו יכולים לזנק מבית-ספר פשוט זה אל תכנית שהיא עדיין איננה מוכנה
ולפעמים גם מעורפלת. הרעיון של בית-ספר מוסדות גדולים וקיימים - גראה לי,
חשוב מאוד. אך בינתיים יש להכין בלסודיות תכניות חדשות אלה. זוהי דעתי
הפרטית שאותה הבעתי בפני כבוד הסר והוועד המפקח של בתי הספר הכלליים.

אנו נודה לכם על דבריכם ונבטיח לכם
לדון בענין זה.

היו"ר ש. פרסיץ:

(המשלחת של הוועד המפקח הכללי עוזבת
את היטיבה).

ג. הדיון באזכיר הסמינריסטים:

א. ברטון:

לדעתי, יש להבדיל בין עטדה עקרונית
לבין הסצב האקטואלי בשאלה זו. אני
תוסך בעיקרון שעל הסמינריסטים ללמוד טעימות שנתיים. אבל עובדה היא
שהמחזור הנוכחי לא ידע מראש על הארכת זמן הלימודים. על-כן יש להם
זכות מוסרית ואפילו פורטלית לא לקבל החלטה זו. נמוקי ברורים לסדי.
הנמוק הראשון הוא, מצבם הכלכלי של התלמידים שהוא קשה ביותר. רוב
התלמידים מוכרחים לעבוד ולהתפרנס ונמצאים בכצוקה כספית. הארכת דנת
הלימודים לשנה נוספת עלולה להביא להפסקת הלימודים אצל רבים מתלמידים
אלה. הנמוק השני הוא - השירות הצבאי שאף הוא הועמד על שנתיים. רוב
התלמידים אוקרים. לא יהיו מוכנים לשאת בעול במשך 4 שנים ולחיות
חיים בלתי סדירים ברציפות. על-כן עלינו לקבוע כי על הסמינריסטים ללמוד
שנתיים לגבי כל המחזורים בעתיד. אולם לגבי מחזור זה - יש לוותר על-כן.

פרופ' דינבורג:

עפדתי ברורה לסדי. עוד בכנסת הראשונה
התרגמי על-כך שמשחררים את הסמינריסטים
לאחר שנת לימודים אחת. עתה ישנם כ-40% תלמידים בלתי מוטמכים. אותה שעה
הבטיח ד"ר בן-יהודה שזו תהיה השנה האחרונה והתלמידים יהיו צריכים ללמוד
שנתיים, וחשבו שזוהי הנחה שמיין סודיים כאן. אבל זוהי דרך שכבסוה ליסטים,
זוהי דרך בלתי חוקית. מבין התלמידים ישנם כאלה הרוצים ללמוד שנתיים.
ברצוננו לומר לחברי הוועדה, כי אם אתם תקבלו החלטה שעל תלמידים אלה ללמוד
רק שנה אחת, הישכם הורסים את כל החינוך, כי קטן הוא מספר המורים המוטמכים,
ומורידים את רמתם של אלה. כל דבר שאני מקבל עליו החלטה ורוצה לבצעו,
אני מוגע פה בפניהו אחד ובמקום אחד בסיטהו אחר, כי לזה יש חזקה על דבר
זה או אחר, כיצד גבה את החינוך אצלנו. אני מזהיר את חברי הוועדה בכל
לשון של הזהרה לבל יקבלו החלטה, כי על תלמידים אלה ללמוד רק שנה אחת.
התלמידים עצמם כותבים, כי מבחינה עקרונית הם חושבים שיש ללמוד שנתיים,
אבל להם נבראה לא נוח זאת. הסמינר עזר להם וסידר קרן הלוואות. כאן
מרחמים על התלמידים, אולם אני מבקש מכם לרחם על ילדי ישראל. לדעתי,
עליכם ללמד אותם בלשון חמורה, כי ישנה אחריות ועליהם ללמוד שנתיים, זוהי
חובתם, שאם לא כן לא נוכל לתת להם/מורה, אלא תעודת עניות.

ד. בצר:

קטונתי פלהבין את דרישת הסמינריסטים האלה.
זה הלומד שנה אחת בלבד, והוא מתייחס בכנות
לעבודתו מרגיש, כי חסרה לו שנת לימודים אחת. על-כן איננו צריכים לעודד
הופעות ציבוריות שונות כאלה. לכן, אנו כולנו מוטמכים את ידי משרד החינוך
והתרבות על אשר מחזיר אותנו לתקופה בה עמדה הכשרת המורים על שנתיים.
הימה זו הוראת שעה, על-כן הוציאו את הסמינריסטים לאחר שנת לימודים אחת.

ד. נצח:

לקחו אנשים בלתי מאומנים והוציאו אותם לעבודה. כיום רבים הם החכוכים
עם הטורים הבלתי טוטטכים. על-כן אין כל ספק שאנו טאטרים את עמדת
סדר החינוך והתרבות, והענין אינו צריך לחזור יותר לוועדה לחינוך
והתרבות.

טו ארנון:

ברצוני לסדר אינפורמציה קצרה.
בכל מקרה שבאה החלטה להוציא את התלמידים
לאחר שנת לימודים ראשונה ולבטל את שנת הלימודים השניה - היתה זו
החלטה שהדבר יהיה לשנה זו. לפני שנתיים היתה אסיפת מנהלים וד"ר בן-יהודה
התחייב בנוכחות מנהלי כל הסמינרים שזו הפעם האחרונה שמוציאים את
התלמידים להוראה לאחר שנת לימודים אחת. היתה שעררה היתה השנה האחרונה
שהוחלט, כי על התלמידים ללמוד רק שנה אחת ויותר לא יקרה כדבר הזה. היתה
מחאה חריפה של כל מנהלי הסמינרים ונאמר שלא יעשו יותר כדבר הזה. נוסף
לכך, בכל מקרה שהחלקה לחינוך ביטלה את שנת הלימודים השניה, היא קבעה
המטח הלימודים לחדשי החופש. ונאחז שהיתה הודעה על-כך שלא יהיו יותר
לימודים בחודשי הקיץ, הרי מבחינה פורמלית אין התלמידים יכולים לבוא
באונה שהיא טענה.

א. ריפלט:

הרי אי אפשר לטעון, לסבור את החבית
ולסבור על היין. בטח כל הזמן אנו
מתאוננים על ירידת רמת החינוך, וגם חבר הכנסת ברטן בתוכם. ייתכן ובכך
אנו גורמים סבל ל-50 או 60 צעירים. אולם כאן יש להביא בחשבון 50-60
טורים שכל אחד ילמד 40 תלמידים. נוהג זה היה קיים בשנה שעברה והם
חשבו שאף הם יזכו בנוהג זה. הם ידעו מראש שאין מלמדים בחופש, הם ידעו
זאת לפני חדשים רבים - נדמה לי כי, אין לי צורך להתווכח בנוהג זה.
ייתכן ובגרום סבל לכספר אנשים, אולם אין להוסיף פרצות נוספות על אותן
שיטות. על-כן יש לאשר את עמדת סדר החינוך והתרבות ולעבור לסדר היום.
כלומר שתייה הטכטה כללית בקטר לכך.

היו"ר ט. פרסיץ:

הנוהג הוא, שאם חבר-כנסת טעלה הצעה
לטיים את הוויכוח, יש להצביע על כך.
אולם לא אנהג כך, מטום שלימד חברי הוועדה יש טה להעיד.

ט. ארם:

אני מרחם על הסמינריסטים, אולם אהיה
בעד איסור ~~סדר~~ החינוך והתרבות, מטום
אני מרחם על הסמינריסטים טה יהיה בטופס, לאחר שטייטו את לימודיהם
ולא יהיו לטורים טוטטכים. על-כן לדעתי, עמדת סדר החינוך והתרבות היא
נכונה. ברצוני רק להוסיף, כי יש להסביר להם ולסכנע אותם, ולהקל עליהם,
אולם עליהם להבין, כי הדבר הוא לטובתם.

ה ח ל ט ה:

לאשר את עמדת סדר החינוך והתרבות וטר החינוך והתרבות, ולבל
יטעיטו בהסברה בדברים הזקוקים להסברה ויידעו להתחטב גם
בטוטטטים הפטיכולוגים.

ד. הצעות לסדר-היום:

פרופ' דינבורג:

אני הייתי מציע להעמיד בסדר היום של
הוועדה את חוק הטועצה להחלטה גבוהה.
כי עניני החינוך הגבוה תובעים קבלת חוק-זה לקראת שנת הלימודים הבאה.

ס. ארם:
אני מבקש להעלות בסדר יומה
של הוועדה את שאלת האוניברסיטה,
סייבה/וסהותה כאוניברסיטה יחידה במדינת-ישראל.

רזיאל-נאור:
אם איבני טועה הועבר לוועדה
לחינוך ותרבות/חד עם וועדת
העבודה ענין הכרת הספרים. כעובדי מדינה.

פרופ' דלנמרג:
הודעתי בכנסת שיסנה ועדה מיוחדת
בין-מסודית הטספלת בענין זה,
ולכנתגסור את עבודתה-העביר זאת לוועדה. אבל היא טרם סיימה את עבודתה.

היו"ר ט. פרמיץ:
ישנה שורה שלקח של ענינים שהכנסת
העבירה אותם לטפולצין. אולם אני
הולכת בסדר טטויים. בשבוע הבא בדאנוני טנסיים את סאלת טצב וסטודנטיים
וסכר הלימוד, על-פנת סנוכל בעוד שבוע להביא זאת בפני הכנסת. כן בדצוני
לסיים את שאלת ליכת הנוער, ואף אותה להעביר לכנסת. כן היה בדעתי לפעלות
את חוק הטועצה להסכלה גבוהה בסדר יומה של הוועדה. ישנם סכתבים
רבים שקבלנו ובדצוני להביאם בגורה ססודרת. אולם אוכל לעשות זאת בתנאי
שחוק הטועצה להסכלה גבוהה יובא לדיון רק בעוד שבוע לאחר סנסיים את כל
הדברים האלה.

ה ח ל ט ה:

לקבל את הצעת יו"ר הוועדה.

הישיבה נבעלה בשעה 10.55.